

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo financií Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy ☒ Materiál legislatívnej povahy ☒ Transpozícia práva EÚ
<i>V prípade transpozície uveďte zoznam transponovaných predpisov:</i> Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2118 z 24. novembra 2021, ktorou sa mení smernica 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia takejto zodpovednosti (Ú. v. EÚ L 430, 2. 12.2021).	
Termín začiatku a ukončenia PPK	07.06.2023 - 16.06.2023
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	jún 2023
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	december 2023

2. Definovanie problému	
<i>Uveďte základné problémy, ktoré sú dôvodom vypracovania predkladaného materiálu (dôvody majú presne poukázať na problém, ktorý existuje a je nutné ho predloženým materiálom riešiť).</i>	
- absencia jednotného postupu v rámci členských štátov EÚ pri odškodňovaní poškodených v poistení zodpovednosti v prípade platobnej neschopnosti poisťovateľa, - neuznávanie dokladov preukazujúcich škodový priebeh poistenia zodpovednosti pri určovaní zliav v systéme bonus/malus pri výpočte výšky poistného medzi poisťovňami, - neprimerané uplatňovanie si regresov poisťovateľov voči poisteným.	

3. Ciele a výsledný stav	
<i>Uveďte hlavné ciele predkladaného materiálu (aký výsledný stav má byť prijatím materiálu dosiahnutý, pričom dosiahnutý stav musí byť odlišný od stavu popísaného v bode 2. Definovanie problému).</i>	
- transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2118 z 24. novembra 2021, ktorou sa mení smernica 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia takejto zodpovednosti (Ú. v. EÚ L 430, 2. 12.2021) (ďalej len „smernica 2021/2118“), - upravenie pojmu „motorové vozidlo“, - zabezpečenie účinnejšej a efektívnejšej ochrany poškodených v prípadoch, keď motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená škoda, je poistené u poisťovateľa, ktorý je v konkurznom konaní alebo v likvidácii, - zavedenie povinnosti poisťovateľov zohľadňovať pri určovaní výšky poistného celkový škodový priebeh poistenia zodpovednosti na základe dokladu, ktorý bude jednotný pre všetky štáty EÚ, - precizovanie náhrad, na ktoré vznikne poisťovateľovi právo voči poistenému v zákone stanovených prípadoch.	

4. Dotknuté subjekty	
<i>Uveďte subjekty, ktorých sa zmeny predkladaného materiálu dotknú priamo aj nepriamo:</i>	

Slovenská kancelária poisťovateľov
Poisťovne poskytujúce poistenie zodpovednosti
Držitelia, vlastníci a prevádzkovatelia motorových vozidiel
Organizátori motoristických pretekov

5. Alternatívne riešenia

Aké alternatívne riešenia vedúce k stanovenému cieľu boli identifikované a posudzované pre riešenie definovaného problému?

Nulový variant - uveďte dôsledky, ku ktorým by došlo v prípade nevykonania úprav v predkladanom materiáli a alternatívne riešenia/spôsoby dosiahnutia cieľov uvedených v bode 3.

Alternatíva č. 0

Zachovanie doterajšej právnej úpravy

Netransponovanie smernice 2021/2118 do právneho poriadku Slovenskej republiky by mohlo byť Európskou komisiou považované za nesplnenie povinností vyplývajúcich Slovenskej republiky z primárneho práva Európskej únie (Zmluva o Európskej únii a Zmluva o fungovaní Európskej únie) a následne by Európska komisia na základe článku 258 Zmluvy o fungovaní Európskej únie mohla predložiť toto svoje zistenie Súdnemu dvoru Európskej únie v rámci tzv. infringement proceeding.

Alternatíva č. 1

Prijatie navrhovanej právnej úpravy

Splnenie záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z harmonizácie práva v rámci Európskej únie, ktorými sa zabezpečí zvýšená ochrana poškodených v dôsledku poistných udalostí spôsobených prevádzkou motorových vozidiel.

6. Vykonávacie predpisy

Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov?

☐ Áno ☒ Nie

Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:

7. Transpozícia práva EÚ

Uveďte, či v predkladanom návrhu právneho predpisu dochádza ku goldplatingu podľa tabuľky zhody.

☒ Áno ☐ Nie

Ak áno, uveďte, ktorých vplyvov podľa bodu 9 sa goldplating týka:

Vplyv na rozpočet verejnej správy, na podnikateľské prostredie a sociálne vplyvy.

8. Preskúmanie účelnosti

Uveďte termín, kedy by malo dôjsť k preskúmaniu účinnosti a účelnosti predkladaného materiálu.

Uveďte kritériá, na základe ktorých bude preskúmanie vykonané.

Prvýkrát dôjde k preskúmaniu účelnosti navrhovaného zákona do 23. decembra 2028, kedy sa posúdi kapacita financovania a finančných potrieb garančného fondu v súvislosti s jeho potencionálnymi záväzkami, pričom sa zohľadní riziko platobnej neschopnosti poisťovateľov motorových vozidiel na slovenskom trhu.

Do 23. decembra 2030 dôjde k preskúmaniu účinnosti systémov výmeny informácií na účely kontrol poistenia zodpovednosti v cezhraničných situáciách vrátane posúdenia realizovateľnosti využívania existujúcich systémov výmeny informácií. Zároveň sa preskúma účelnosť používania systémov poisťovateľov, pri ktorými má na výšku poistného vplyv zohľadňovanie škodového priebehu poistenia zodpovednosti.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

*** posudzovanie sa týka len zmien v I. a II. pilieri univerzálneho systému dôchodkového zabezpečenia s identifikovaným dopadom od 0,1 % HDP (vrátane) na dlhodobom horizonte.

9. Vybrané vplyvy materiálu			
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií v prípade vybraných opatrení ***	☐ Áno		☐ Nie
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno		☒ Nie
Sociálne vplyvy	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho vplyvy služieb verejnej správy na občana vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne

10. Poznámky
<i>V prípade potreby uveďte doplňujúce informácie k identifikovaným vplyvom a ich analýzam.</i> <i>Ak predkladaný materiál má marginálny (zanedbateľný) vplyv na niektorú zo sledovaných oblastí v bode 9 a z tohto dôvodu je tento vplyv označený ako žiadny vplyv, uveďte skutočnosti vysvetľujúce, prečo je tento vplyv marginálny (zanedbateľný).</i> <i>Informácie v tejto časti slúžia na zhrnutie vplyvov alebo aj na vyjadrenie sa k marginálnym vplyvom a nie ako náhrada za vypracovanie príslušných analýz vybraných vplyvov.</i> Okrem pozitívnych sociálnych vplyvov uvedených v analýze sociálnych vplyvov, ktoré návrh zákona prinesie, je možné predpokladať, že navrhovaná úprava regresov v § 12 by sa mohla premietnuť do zanedbateľného zvýšenia poistného. Poistovne však štandardne každoročne navyšujú poistné, pretože do jeho výšky zohľadňujú množstvo rôznych faktorov, o ktorých poistený nemá žiadnu vedomosť. Zvýšenie poistného z týchto dôvodov nepovažujeme za obzvlášť významné v porovnaní s jeho nárastom z iných dôvodov (napr. inflácia, ceny náhradných dielov, ceny opráv ...). V súvislosti s transpozíciou čl. 16a smernice 2021/2118, ktorý dáva členským štátom možnosť rozhodnúť sa či zavedú alebo nezavedú certifikované „nezávislé nástroje na porovnávanie cien poistenia motorových vozidiel“ bola vybraná možnosť nezavádzať štátom certifikované porovnávacie nástroje. V bode 33 recitálu k smernici 2021/2118 sa totiž uvádza: „Členské štáty by mali mať možnosť vybrať si, aby certifikovali nástroje, ktoré spotrebiteľom umožňujú porovnávať ceny, sadzby a poistné krytie medzi poskytovateľmi poistenia motorových vozidiel, ktoré spĺňajú podmienky stanovené v smernici 2009/103/ES. Ak sú tieto nástroje riadne certifikované, mohli by sa označiť ako „nezávislé nástroje na porovnávanie cien poistenia motorových vozidiel“. Členské štáty by tiež mali mať možnosť zaviesť verejné nástroje na porovnávanie cien, ktoré prevádzkuje orgán verejnej moci.“

V prípade využitia tejto možnosti, by sa musel vytvoriť verejný informačný systém, ktorý by obsahoval všetky údaje potrebné pre porovnávanie cien poisťného. Zároveň by musel byť systematicky prevádzkovaný tak, aby údaje v ňom boli v každom momente aktuálne. Jeho zriadenie a nepretržité prevádzkovanie by malo podstatný negatívny dopad na verejné financie (štátny rozpočet) a zároveň by finančne a aj administratívne zaťažoval podnikateľské prostredie (poisťovne), ktoré by sa museli podieľať na jeho vytvorení a následne priebežnej aktualizácii zverejňovaných údajov.

Na tento účel sú už prevádzkované rôzne internetové portály, na ktorých si môžu spotrebitelia bezplatne porovnať ceny, sadzby a poisťné podmienky všetkých poskytovateľov povinne zmluvného poistenia. Zároveň majú aj možnosť priamo na týchto portáloch uzavrieť si poistenie u poisťovateľa podľa vlastného výberu, a preto nie je nevyhnutné v podmienkach Slovenskej republiky zavádzať takéto nástroje na porovnávanie cien zákonom.

Pozitívny vplyv na rozpočet verejnej správy v súvislosti s návrhom na zvýšenie intervalu, v ktorom môže okresný úrad uložiť pokutu za nesplnenie povinnosti uvedenej v tomto zákona (t. j. podľa § 19 ods. 1 zákona za neuzavretie poisťnej zmluvy), sa neuvádza z dôvodu, že vopred nie je známe koľko pokút bude každoročne uložených a aká bude ich výška. Pri ukladaní pokuty totiž okresný úrad berie do úvahy závažnosť porušenia zákonom stanovenej povinnosti, dĺžku trvania protiprávneho stavu ako aj na druh motorového vozidla, ktoré nebolo poistené. Zároveň nie je možné odhadnúť koľko bude v správnom konaní právoplatne uložených pokút v danom roku jednotlivými okresnými úradmi.

Pri v súčasnosti platnom zákone boli pokuty stanovené v intervale od 16,60 eur do 3.319,40 eur. Predložený návrh zákona zvyšuje tento interval od 50 eur do 5.000 eur.

V tabuľke sa uvádza prehľad o počte právoplatne uložených pokút s celkovými sumami za roky 2020-2022:

ROK	POČET (ks)	CELKOVÁ SUMA (eur)
2020	4.609	474.113
2021	5.342	578.286
2022	4.647	653.175

11. Kontakt na spracovateľa

Uved'te údaje na kontaktnú osobu, ktorú je možné kontaktovať v súvislosti s posúdením vybraných vplyvov.

Ing. Daša Kučerová – oddelenie poisťovníctva
dasu.kucerovalmfsr.sk, tel. 02/5958 2543

12. Zdroje

Uved'te zdroje (štatistiky, prieskumy, spoluprácu s odborníkmi a iné), z ktorých ste pri príprave materiálu a vypracovávaní doložky, analýz vplyvov vychádzali. V prípade nedostupnosti potrebných dát pre spracovanie relevantných analýz vybraných vplyvov, uved'te danú skutočnosť.

Údaje poskytnuté Ministerstvom vnútra SR týkajúce sa pokút uložených za neuzavretie poisťnej zmluvy v poistení zodpovednosti podľa § 19 zákona.

Odhad predkladateľa o výške nákladov Slovenskej kancelárie poisťovateľov a o výške nákladov poisťovní, ktoré môžu vzniknúť v súvislosti s prijatím návrhu zákona.

13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č. 092_2/2023

(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☒ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

Stanovisko komisie
(predbežné pripomienkové konanie)
k materiálu

Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

I. Úvod: Ministerstvo financií Slovenskej republiky dňa 7. júna 2023 predložilo na opätovné PPK materiál „Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu

spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony“. Materiál predpokladá pozitívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie a pozitívne sociálne vplyvy.

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K vplyvom na podnikateľské prostredie

Komisia žiada predkladateľa o vyznačenie vplyvu predkladaného materiálu aj na MSP v bode 9 Doložky vybraných vplyvov.

Neakceptované

V bode 9 doložky je vyznačený vplyv na MSP ako žiadny. Pokiaľ ide o podnikateľské subjekty poisťovne, ktorých sa návrh zákona prioritne týka, tieto nemôžeme považovať za malé a stredné podniky.

Komisia žiada predkladateľa dopracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie v časti 3.1.2.

Odôvodnenie: V analýze je potrebné doplniť k reguláciám č. 2, 3 a 9 zdroj expertného odhadu výšky nepriamych finančných nákladov na plnenie týchto regulácií. A zdroje expertného odhadu povinností regulácií č. 5, 6, 7 a 8. Ak tieto odhady vznikli na základe konzultácií v rámci internej pracovnej skupiny so Slovenskou asociáciou poisťovní a SKP, bude potrebné tam doplniť túto skutočnosť.

Akceptované

Komisia žiada predkladateľa o dopracovanie Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie a Kalkulačky nákladov.

Odôvodnenie: Z vloženého § 24d vo vlastnom materiály vyplýva ďalšia regulácia podnikateľského prostredia, ktorú je potrebné doplniť do kalkulačky a analýzy. Ide o povinnosť poskytovania náhradného poistného plnenia(ods. 3).

Neakceptované

Poskytnutie náhradného poistného plnenia nie je pre kanceláriu novou povinnosťou. Táto povinnosť už bola a naďalej aj je upravená v § 24 ods. 5 zákona. Znenie § 24d ods. 3 je iba precizovaním časti textu, ktorý sa návrhom zákona vypúšťa z § 24 ods. 5 a vkladá sa do § 24d ods. 3.

Komisia žiada predkladateľa o uvedenie odôvodnenia netransponovania dobrovoľného ustanovenia smernice (EÚ) 2021/2118 z 24. novembra 2021, a to konkrétne čl. 1 odsek 16 „Článok 16a, Nástroje na porovnávanie cien poistenia motorových vozidiel“ v bode 10 Poznámky Doložky vybraných vplyvov.

Odôvodnenie: MH SR ustupuje od názoru, že ide o goldplating v smernici (EÚ) 2021/2118 z 24. novembra 2021, a to konkrétne čl. 1 odsek 16 „Článok 16a, Nástroje na porovnávanie cien poistenia motorových vozidiel“, ale je potrebné odôvodnenie netransponovaného ustanovenia popísať v časti 10 Poznámky (odôvodnenie v stanovisku Komisie z predloženej Doložky vybraných vplyvov bude postačujúce).

Akceptované

K sociálnym vplyvom

Komisia predkladateľa žiada, aby zvážil všetky možné sociálne vplyvy návrhu zákona. V doložke vybraných vplyvov identifikoval iba pozitívne sociálne vplyvy, ale vzhľadom na nižšie uvedené sa Komisia domnieva, že návrh by mohol mať aj negatívne sociálne vplyvy. Súčasne Komisia predkladateľa žiada, aby v tomto zmysle upravil aj analýzu sociálnych vplyvov.

Odôvodnenie: Návrh novely predpokladá podstatnú zmenu výšky náhrady, na ktorú poisťovateľovi vznikne právo (tzv. regres), ak poistený viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky. V zmysle § 12 ods. 2) a 3) návrhu zákona by totiž záležalo na tom, či sa takéto konanie považuje za trestný čin alebo nie. O trestný čin ide, ak hladina alkoholu v krvi dosiahne 0,4762 mg/l alebo viac.

Ak sa vodič dopustil trestného činu (min. 0,4762 mg/l), naďalej by platilo, že poisťovňa si môže uplatniť nárok na náhradu v plnej výške vyplateného poistného plnenia. V prípade, že sa vodič dopustil iba priestupku (menej ako 0,4762 mg/l), by však výška náhrady mohla dosiahnuť najviac 50 % vyplateného poistného plnenia. Obmedzenie výšky regresu 50 percentami vyplateného poistného plnenia by sa podľa § 12 ods. 3) návrhu zákona vzťahovalo aj na ďalšie udalosti - vedenie motorového vozidla bez vedomia jeho prevádzkovateľa, bez vodičského oprávnenia alebo v čase zákazu činnosti, neohlásenie dopravnej nehody, ktorá je poistnou udalosťou, atď.

Je fakt, že v tomto prípade by sa znížil negatívny vplyv regresu na poistených, čo je možné pokladať za pozitívny sociálny vplyv. Na druhej strane Slovenská asociácia poisťovní varuje, že zníženie možnej výšky uplatňovaných regresov sa pravdepodobne premietne do zvýšenia poistného za povinné zmluvné poistenie, čo by bolo potrebné vyhodnotiť ako negatívny sociálny vplyv. Navrhovaná zmena by tak mohla mať negatívny vplyv na všetkých majiteľov motorových vozidiel bez rozdielu - aj takých, ktorí dodržiavajú pravidlá cestnej premávky.

Akceptované

Na základe pripomienkového konania boli uvedené navrhované legislatívne zmeny vypustené z návrhu zákona.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok v bode II.

IV. Poznámka: Predkladateľ zapracuje pripomienky a odporúčania na úpravu uvedené v bode II a uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamená zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

JUDr. Martin Semanco
predseda Komisie

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č.
(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☐ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením: